

Asia: VN/23899/2023

Arviomuistio päästökauppadirektiivin toimeenpanosta - Uusi EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

STTK pitää uutta, muun muassa tieliikenteeseen ja rakennusten erillis-lämmitykseen kohdistuvaa päästökauppaa tarpeellisena ja ilmastopoliittisesti merkittävänä asiana.

Samalla STTK korostaa, että laaja-alaisella uudistuksella on väistämättä merkittäviä vaikutuksia kansalaisten oikeudenmukaiseen kohteluun sekä useiden toimialojen palkansaajien asemaan. Uudistuksessa tuleekin siksi huomioida myös eri alojen suorat työllisyysvaikutukset ja mahdolliset hiilivuodot, joista syntyisi haittaa kotimaisten yritysten kilpailukyvyille, ja joilla siten olisi vaikutuksia myös työllisyyteen.

STTK pitää hieman ongelmallisena, että samalla kun EU:n päästökauppa laajenee liikenteeseen, kansallisesti Suomessa lasketaan polttoaineveroa. Nämä vaikutukset hieman kumoavat toisiaan ja voivat helposti johtaa tehottomaan kokonaisuuteen.

STTK muistuttaa, että fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen sinänsä johtaisi Suomen vaihtotaseen vahvistumiseen ja vähentäisi osaltaan energia-riippuvuuttamme ulkomaista. Samalla kuitenkin tulee huomioida kotitalouksien ja eri elinkeinojen palkansaajien oikeudenmukaisuus ja työllisyysvaikutukset.

Arviomuistion mukaan uusi päästökauppajärjestelmä toisi Suomelle vuosittain noin puoli miljardia euroa huutokauppatuloja, joista Suomi voi maksaa osuutensa EU:n uuteen ilmastotoimien sosiaalirahastoon. Muilta osin päästökaupalla kerättävien varojen käytöstä säädetään päästökauppadirektiivissä, jossa on listattuna eri hyväksytyjä käyttökohteita.

Koska STTK on huolissaan ilmastopoliittikan hyväksyttävyydestä kansalaisten keskuudessa sekä sen vaikutuksista eri alojen työllisyyteen, katsomme että varoja tulisi suunnata etenkin taitojen

kehittämiseen ja työvoiman uudelleen-kouluttamiseen. Osaamiseen panostamista koko vihreässä siirtymässä ovat korostaneet kansainvälinen energiajärjestö IEA sekä useat talousjärjestöt kuten OECD ja IMF. Osaamiseen panostamalla vastattaisiin paitsi kansalaisten huoliin vihreän siirtymän aikana, lisättäisiin myös osaavan työvoiman tarjontaa.

Osaavan työvoiman puute on noussut yhdeksi investointien esteeksi myös Suomessa. Samalla osaamiseen panostaminen tukisi osaltaan jalostusarvon ja tuottavuuden kasvua Suomessa.

Koska Suomen tulisi kohdistaa keräämänsä varat ilmasto-oikeudenmukaisuutta vahvistaviin kohteisiin, olisi yksi mahdollinen kohde kaikille kansalaisille maksettavan ilmasto- tai hiiliosingon käyttöönotto. Sillä voitaisiin kompensoida kansalaisille arjen kustannuksien nousua ilman, että ilmastopoliittisen hintaohjauksen teho kärsii.

Lisätietoja Jaakko Haikonen, asiantuntija, ilmasto- ja energiapolitiikka
jaakko.haikonen@sttk.fi

Gylling Päivi
STTK ry.